

גוליון-חג מיוחד

במחנה

צה"ל: 30 שנה

סיפורו של תא"ל (מיל') אהוד גרוס במלחמת יום הכיפורים

ערכים, אלא הטמעתם דרך סיכומי לקחים ממאורעות היום: נחרצותה של מישמעת גבוהה למניעת תאו-נות אימונים, השפעת דיווח כושל ומטעה על כלל המערכת, יחסי-אנוש בין צוות טנק, מחלקה ופלו-גה, כפונקציה של העלאת רמת ה-לחימה וההשרדות בחיים במהלך מלחמת.

להאזין לקרב

ליל הפריצה, ב-15 באוקטובר, היה לילה של ערפל. תפקידנו היה לפתוח ולטהר את ציר, עכביש, כי-אשר ברו-זמנית אמורה פלוגתו של גדעון גלעדי לשחרר את ציר, טי-רטור. שיחררנו את, עכביש, אך בגלל הערפל הכבד איבדנו טנקים ממוקשים, כתוצאה מעליה על סו-ללות ומהתנגשות טנק בטנק. חז-רתי אחורה ללקקו, והטנקים של החטיבה עברו דרכנו. בלקקו"ה

אבל עבורנו, עדיין, זאת לא היתה מלחמה, ויותר מכל, לא הבנו למה צה"ל לא מתארגן לכוח וגנבס בעוצמה לשטח שלהם. ההרגשה המחורבנת והמזורה התחזקה כאשר נערכנו לפריצה, תחת פיקוד חטי-בת אמנון, במסגרת אוגדת שרון. כאשר ראינו את כל הכוח העצום הזה של האוגדה מתארגן, הרגשנו תחושה עצומה של כוח, תחושת עו-צמה כבירה של השריון, שלווה בתחושת אכזבה: למה זה לקח כל כך הרבה זמן? למה לא עשינו את זה קודם? היתה לנו הרגשה של התפעמות — למרות פקודת הקרב החפוזה — הלילה זה יוכרע, הל-ילה נראה להם את כוחנו. בקבו-צת הפקודות אני זוכר ששאלתי שאלה אחת בלבד — הרגשנו כל-כך בטוחים — תהיה לנו תאורה? בוודאי, היתה התשובה. לא היה לנו, כאנשי מילואים, נסיון רב ב-לוחמת לילה. נתנו לנו גם מפות סודי ביותר של קהיר, וזה היה אקט

במשך הבטחון ואמור היה לחזור ללימודיו — כאשר הוצע לו, בו-זמנית, להקים במסגרת קח"ר יחי-דת הסברה לחיילים. לאחר מלחמת יום הכיפורים שימש בשורה של תפקידים, שאף לחזור ללימודים, ולאחר סידרת ראיונות ממושכת עם מפקד גיסות השריון, ראש אכ"א והרמטכ"ל אושר לו להמשיך את לימודיו במסגרת הצבא, תוך חתימת חוזה להמשך שירותו.

הגעתי למפקדה וביקשתי מי-נוי על פלוגה. שלחו אותי לבסיס בדרום הארץ לחפש פלוגה מתארגנת. בבסיס פ-גשתי את גיורא, מג"ד עמו עבד-תי בעבר, והוא הציע לי להיות סמג"ד שלו. התחלנו להתארגן ב-בית הספר לשריון, אך בערב, כאשר כמעט סיימנו, הגיע הסמג"ד המ-קורי. גיורא ניסה להסדיר לי פיקוד על יחידה אחרת. הוא התקשר לטו-ביה, מח"ט מילואים, שהציע ש-

לחלון וראיתי, לתדהמתי, מכונות ככנסות בשער אוניברסיטת ברא-ל. מכונות בשער אוניברסיטת ד-תית? זה היה יותר מדי. כמעט יותר מדי. באותה תקופה הירבו אנשי היהדות הפורמית להפגין בעד הכרה בזכותם לקיים את דר-כס, ובין היתר נסיעה במכונית לבית-הכנסת. מהרתי לצלצל לאמי העובדת באוניברסיטה, ואני שו-אל: "רפורמיים?", "טיפש שכמו-תך", היא אומרת לי, "לך אני צ-ריכה לספר? זאת נקודת איסוף לחיילים!?" אך עדיין לא הרחתי מלחמה. רצתי לטלפון וצילצלתי, בכל המספרים שברשותי, למפקדה, והיה תפוס שעות. נורה אדומה נד-לקה, ובין הטלפונים עליתי על מדים והכנתי את התרמיל. בינתיים, גבר קצב המכוניות החולפות בר-חוב, הרבה מעבר למקובל ביום כי-פור. התחלתי לתת את הנשיקות, ואז החלה הצפירה.

רבעה טנקים בפיקוד דו של רס"ן אהוד — כוח "אהבה" — עצרו ב-17 באוק-טובר את חטיבת 25 המצרית, שמגמת פניה לתקוע טריו בין כוחות צה"ל משני עברי תעלת סואץ. הכוח איתר את הטנ-קים, הבעיר את הטור המוביל ואיפשר התפרסות והתבססות כוחות אוגדת אדן, שהשמידו את יתרת החטיבה. "המילה, אהבה" קשה לביטוי מב-חינה פונטית, אומר אהוד, "ויותר מכל — נפשית. אנו, הצברים, מת-קשים לאמר, אני אוהב אותך" ו-עוברים מיד ל-I love you או Je t'aime. במשך כל תקופת הלחימה הרגשנו שמפקדים עוצרים עשירית שניה לפני שהם אומרים "אהבה" ואז, אומרים את זה מלא — אהבה. שלוש הברות. "ביום שישי, ערב יום כיפור, ה-ייתי בנתניה", מספר אהוד, מ-

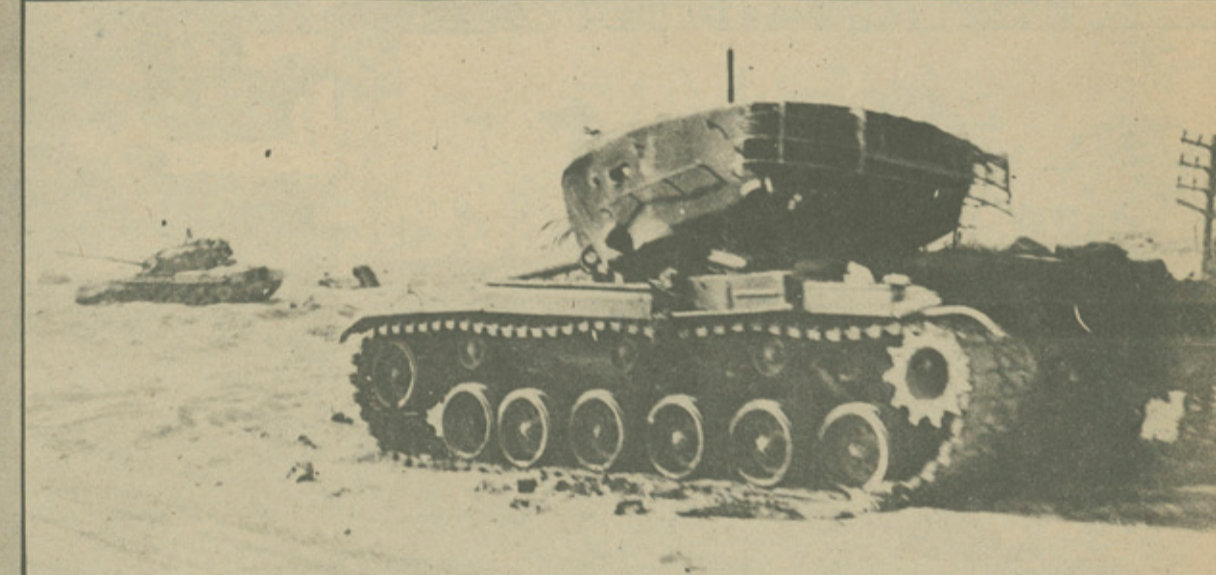
„אהבה“ שבנתה את המצרים

„יהיה בסדר“ — אמרו בקשר — „הטנקים בדרך“

„דינו כמטורפים, כגז אחרי כגז, ובמכת-האש הראשונה כגענו בכשמונה טנקים מצריים... יתר הטנקים החלו להתפור — דברי סא"ל אהוד, שארבעה טנקים בפיקודו עצרו את התקדמותה של חטיבה מצרית במלחמת יום הכיפורים

מאת רנן שור

הטנק של אהוד, בציר „טירטור — עכביש“

מתנו למשימה חדשה והאזנו לקרב הנואש של גדעון גלעדי, שפיספס את הכניסה ל„טירטור“ ועלה על מי-גנן ג"ט מצרי. רק עכשיו התחלתי להבין שאני נמצא ארבעה ק"מ ממלחמה. מדי דקות הייתי קורא לאמנון, רשף בקשר: „מח"ט, כאן אהבה. אני עדיין ממתין. חי-פשונו משהו לעשות. הקשה מכל היה להאזין, סטטיים, לרשת הקשר המלאה את כוח גדעון גלעדי וכוח הצנחנים של נתן, שנתקע במארב מצרי ב,חוזה הסינית" ושיוע לע-זרה. אמנון היה מרגיע אותי, שחיל האוויר לא יכול להיכנס בגלל הע-רפל, שיחזיק מעמד, שריון בדרך, מח"ט, רצייתו להוכיח שאני חי, כאן אהבה. אני עדיין ממתין. בס-ביבות 3.30-4 בבוקר שמעתי את אריק שרון המדווח לאמנון, שעבר ליד „לקקו“, הבחין בכוח ממתין, כוח אותו הוא יכול להסיל למערכת.

מוראלי נהדר לקבוצה של קצינים וזוטרים — אנחנו הולכים לכבוש את קהיר!" אהוד מנסה לפרק — בדרך שכל-תנית — את האידיאלים המנחים אותו בשירות הקבע שלו, למערכת של סיפוק צרכים, חייו, כמו אצל רבים אחרים, מובלים בשני מישו-רים עיקריים: חומרי-אינסטרומנ-טלי, ורוחני-תרבותי. המישור החו-מרי משותף לכולם וכולל בדרך כלל צרכי קיום מידיים, כעבודה לצו-רכי פרנסה ותנאי חיים (דירה, רכב וכו'). בצד התרבותי-רוחני קיימת לעתים חפיפה בין מערכת ערכים אישית לתברתית, כתחושת לאו-מיות, סטאטוס חברתי — ובנוסף לכך, אצל אהוד, רצון להשפיע על נוער. הוא מאמין בכוחו לחנך במ-סגרת הצבא, לחזק ולהטמיע הש-פעה בשיחות עם חייליו בתקופת אימונים ושהות בקו. לא „עכשיו —

אבוא אליו. התארגנו בבסיס החטי-בה ובבוקר יצאנו, שלוש פלוגות מילואים על שרשראות, לכיוון טסה. בדרך עקפנו שיירות עצומות של ג"פים, נגמ"שים וטנקים, אך ה-יינו די שאננים. הידיעה היחידה שהיתה לנו, המ"פים, היתה שהמצ-רים השתלטו על מוצב „טמפור“ ב-צפון הקו. לא האמנתי לשניה שהם מסוגלים לחצות את התעלה. היה לי ברור, שהמלחמה תתנהל בשטח שלהם, עמוק בשטח שלהם.

„הלילה — זה יוכרע“

„בימי הבלימה מצאנו עצמנו ללא תפקיד מוגדר. היינו רצים כל הזמן בין טסה למיתלה, מוזעקים לעמדות המתנה, מתדלקים, מחכים — ושום דבר. כבר היה לנו ברור, שהמלחמה מתנהלת על שטחנו,

כיפור, הוא מוסיקאי חובב, סטודנט נצחי המסיים עתה את לימודי התו-אר הראשון במדעי-המדינה ומוסי-קולוגיה. אידיאליסט הבוחן שוב ו-שוב את מערכת חייו הוא פוסח, מאז סיום שירותו הסדיר לפני ת-ריסר שנים, בין צבא הקבע לחיים אזרחיים ומנסה בדרך ייחודית לש-לב בין השניים. הוא השתתף כמ"מ ב„קרב על המים“ בתקופת „משפ-חת השריון“, פשט סרבלו והחל ל-למוד מדעי-המדינה וכלכלה. במ-טרה להשתלב בשירות החוץ. במ-לחמת ששת הימים השתתף כאיש מילואים בחטיבת אלברט מנדלר ז"ל, בגדוד בירו, והיה אחד משלו-שת הטנקים ששרדו לאחר הקרב הקשה על קלעה. הוא למד שנה נוספת באוניברסיטה, ובשלהי 1968 התנדב לחזור, כמ"פ במלחמת הה-תשה. לאחר סיומה נשלח לקורס מ"פים, עבד ביחידה לקשרי-חוץ

פקד „אהבה“, „חודשים לפני כן, במאי, הושאלתי למפקדת קצין חי-נוך ראשי והקמתי יחידת-הסברה לחיילים קרביים בבית גולדמינץ. הנתגנו שם סדרות-חינוך לפלוגות מיבצעיות, והסידרה הדחוסה היתה מסתיימת מדי שבע בהרצאה תגי-גית של קצין בכיר בנושא בטחון ישראל. באותו יום הקצין הבכיר לא הגיע. היתה כוונת בצבא וה-אוטובוסים חיכו לקחת את הפלו-גות לבסיסיהן — אבל כבר היו דברים מעולם. במשך שלוש שעות תמימות הוכחתי לחיילים באותות ובמופתים שמלחמה בתקופת הקרו-בה פשוט לא תיתכן. „כשבת הייתי בביתי הצופה על אוניברסיטת בראילן. ב-12 לערך שמעתי רעשי מכונות בכביש, וזה הרגיו אותי. לא שאני דתי, אך זה לא נראה לי הוגן לפגוע ברגשות הרוב המקיים את יום הצום. יצאתי

אמנון הטיל על מפקד בכיר להצטרף אלינו ולהוביל את הכוח.

חבטה אדירה מדי

התחלנו לנסוע. הקריאות בקשר היו נואשות, הם מחסלים לי את כל היחידה, צעק נתן, ואמנון המ"ח"ט, שב והרגיע: יהיה בסדר. ה"טנקים בדרך, והטנקים זה אנו" — פחדתי שמעתי בקשר את אמנון מזרו את הקצין הבכיר, אך הוא לא הגיב. התקדמתי, עצרתי את הטנק שלו והחלפנו טנקים. הצלחתי ליצור קשר עם המח"ט. הוא זירז אותנו להתקדם אל צומת, טי-רטור-לקסיקון. בקשר שמענו על מותו של מג"ד הסיוור, יואב ברום. אמנון האיץ בנו שוב להתקדם ל"צומת, שהלכה והתקרבה, מוארת ועשנה. טנקים שלנו בערו. טי-טו אמר פעם, שרגש הבושה — גדול מפחד המוות. לקחתי אחריות והי-

האינדיבדואל. אותה חוויה אישית חד-פעמית ואינטימית המושגת, לא תוכל להיגזל ממך בשעותיך הק"שות ביותר, כזמן מלחמה, ואם אתה חסר אותה, חסר את ה"מה", יעמידו אותך הרגעים הקשים עירום וחסר כושר התגוננות. "אם יש לך מה לחיות עבורו", מצטט אהוד את אי-מרתו של ניטשה — העומדת במר"כז ספרו של הפסיכיאטר ויקטור פרנקל, "האדם מחפש משמעות", החוקר את הישרדותם של יהודים במחנות הריכוז — "תוכל לשאת כמעט כל איך".

רשפי היריות של האויב היו ברורים. כיוונתי את התותחן שלי, גדעון, אל מקורות הירי, פגז מעיד, צעקתי, אש! יורה, צעק גדעון, ולפתע הרגשתי חבטה אדירה, אדירה מדי. אתה מחכה לחבטה, אבל כיוון שאתה עדיין חי, ברור לך שה"טנק שלך ירה ולא נפגע. רסיסים עפו באוויר, והרגשתי חום באיזור המי-פשעה. התחלתי להבין שאולי נפ-

ומפות קהיר. מפות קהיר, אמרו לנו, הן סודי ביותר. הסתתרנו מאחורי נגמש וטנק צה"ליים פגועים. מאחורי חורי הכלים הצטופפו כעשרים פל"טי יהודות. לפתע התפוצץ הטנק שלנו. הצריח התרומם מעלה, הת"הפך וחזר למקומו המדויק בראש הטנק. יתר הטנקים של הפלוגה ח"שבו, כנראה, שהתפוצצנו עמו ונ"סוגו אחורה.

התחלתי לארגן את הכוח לפינוי לעבר, לקקן. היו שם שני שיר"י ונאיים שסירבו להתפנות, עלו על טנקים פגועים ושיגרו בזעם ובג"בורה לא קטנה, צורות מיקלע לעבר מיגנן הנ"ט. במהלך ההת"ארגנות נפגעת החובש ברגלו מפגז, ונאלצנו לפנות אותו על אלונקה. התקדמנו, שריונאים כאנשי הי"ר לכל דבר, בסוג של פוצת"א לעבר לקקן. לא היינו בטוחים שנצליח להגיע, בין היריות, הפגזים והער"פל, כאשר שמענו לפתע קול פטור"נים המתקדמים לעברנו. פרצנו ב-

שהם הצליחו לחצות את התעלה, שהם הרגו את יוסי, שהם הרגו ח"ברים ומפקדים שעברו את מוראות ההתשה, שהם דפקו את הטנק ש"לי. ואז יש לך ברירה להיכנע ל"עייפות ולפחדים, או להמשיך, ב"מרץ מחודש, את מלחמתך.

הזיזת באזור, כישוף

אור יום עלה, אור המאפשר לך לדעת איפה אתה נמצא ומה אתה עושה. הרגשתי אותו בוקר שעשיתי בצומת מעשה גדול וה"ייתי בטוח שכולם יודעים זאת — וזה מחייב אותך, בדיאלוג עם עצמך, לגילויי התעלות נוספים. הרצון להמשיך ולמלא תפקיד פ"עיל, הדחיק את הרגשת מפת"הנפש מהקרב, מאובדן המיתוס שלנו ב"עיני עצמנו והאיך סידרו אותנו: טיול, קהיר, יש תאורה.

בשעות הבוקר המאוחרות ה-

או כוחותינו הנוסעים מזרחה ל"הצטיידות מחדש — תידלוק, תיח"מוש, זיווד. העייפות המצטברת ה"יתה רבה. שמש של צהריים עמדה מול עינינו ותרמה את חלקה ל"תחושת ליהות כבידה. הייתי חייב לעשות תורנות בין אל, דני ו"צביקה, מפקדי המישנה, בהחזקת מישקפת; הרגשתי ששרירי העי"ניים שלי עייפים. מדי דקות היינו מטרדיים אחד את השני באזעקות פאטה-מורגנה. איזור מדברי לה"לוטין נראה לרגעים כאיזור ימי. פעמים רבות חשבנו שאנו רואים טנקים מצריים, וראינו גבעות חול. אישית, הרגשתי בנושא התצפית, אינני מומחה מסויימת. יומיים לפני ליל הפריצה, כאשר עמדנו בלילה באיזור, "כישוף", לאחר שבוע ללא שינה — זיהיתי במרחק עשרים מ"טר ממני חייל מצרי זו. לא רציתי להדליק אורות, שמא נתגלה ולא רציתי להפעיל את הקשר, שמא ישמעו. היתה בידי רק משקפת, ללא כל אמצעי לילה, ובמשקפת הוא נראה גדול יותר: ישוב על מקומו, מתנועע לעתים, והרגשתי שיש בינינו סוג של הסכם ג'נטל"מני — לא דופקים אחד את השני. לא היה באפשרותי לגייס פצצות-תאורה ולא הייתי בטוח לחלוטין שאני אכן מזהה אותו. ידעתי ש"שרירי עיני רפויים. ביקשתי מקצין נוסף שלידי, אל, לבדוק — ואף הוא אישר את מראה עיני בעלטה — אולי חיילי. אור"א הכנסתי את המח"ט, טוביה, לכוננות עליונה. ברגע שהוא זו/ אמר טוביה ב"רשת, דפוק אותו. כאשר האיר השחר, לא ידעתי איפה להחביא את עצמי. שיח.

מי ישלוח ראשון

לפתע, בשעת צהריים מאוחרת, ראינו במרחק ארבעה ק"מ נקודות שחורות מבצבצות על הדיונות ה"לבנות. כבר לא האמנתי כל"כך בכושר השיפוט שלי. ביקשתי מ"אל, דני וצביקה, שלצידך, לאשר — ותשובתם היתה חיובית: טנ"קים מצריים. הסיטואציה היתה ע"דינה: עמדנו על פלטה מישורית. לא היו לנו עמדות טבעיות ואפ"שרות להחלפת עמדות תוך כדי מהלך הקרב. דיווחתי למח"ט על הכוח וכיוון התקדמותו ופרסתי את ארבעת הטנקים שלי במרחק כ"מאה מטר אחד מחברו. היה לי ב"רור, שאם ניכנס עמם לדו"קרב הוא יהיה בעיקרו סטטי, והשולפים ה"ראשונים והמהירים יותר — ינצ"חו. אמנון הודיע לי שהוא בדרכו לאיזור.

(אחרי הקרב סיפר לי שהתקשה להאמין, ונסע לבדוק בעצמו).

הטנקים המצריים המשיכו ל"התקדם היישר אלינו. החלטתי ש"ברגע שיתקרבו למרחק 2,500- מטר מאתנו או לחילופין, כאשר יזהו אותנו, נפתח באש. הם המשיכו להתקדם, בלי להתייחס אל ארבעת הטנקים שלנו, ניצלתי את הזמן לחלוקת הטור המוביל שלהם לגזרות, בין מפקדי-המישנה. לא היו עצמים מוגדרים לחלוקת-גזרות ברורה, וסמכתי על כוח השיפוט של המפקדים.

אהוד מפרדי בין מערכות ה"ח"שיבה במשחק שחמט, לחיי הצבא וההתמודדות עם אויב בקרב. ה"השפעה ההדדית קיימת, בהכרח, בדרך של הטמעה, כחלק מן המט"ען האישי, אך חשיבה שחמטאית, החוקרת את דרכיו העתידות של היריב ופועלת בהתאם, אינה יכור"לה לבוא לביטוי בהיקרב ללא נתו"נים מודיעיניים והיכרות ממושכת, כמעט אינטימית, עם האויב. מער"כות החשיבה של השחמט תואמות יותר חשיבת מטה, ובדרך פרדוק" (המשך בעמוד הבא)

"נתנו לנו מפות של קהיר — וחשבנו יופי — הולכים לכבוש אותה"

גיעה התראה על הופעתה הצפויה של חטיבה 25 המצרית. עתה היה לך אויב קונקרטי וה"מעש הפאסיבי הפך במהירות מו"חשי: חשיבה, כוננות, שיחה עם האנשים ונסיון לנוח. אותו לילה, הגיעה אלי חבילה ראשונה מה"בית, מלווה במכתב. לא הייתי רעב לוואפל, אך הדאגה לעורף היתה עצומה. אני לא יודע מי משני ה"צדדים דואג יותר. אתה מת לדעת אם פריסת השלום ששלחת, בכל הדרכים המטורפות האפשריות — שלחתי אפילו עם יפה ירקוני — הגיעו אל יעדן ואם הם, שם בבית, מצליחים לדעת שהכל איתך בסדר. אותו יום קיבלנו מכתב מהוריו של יוסי שנפל.

למחרת, ה"17 בחודש, עמדנו, בעקבות הנחיות אמנון, בתצפית לבלימת החטיבה המצרית. הקרב, בחווה הסינית הסתיים. כשטח נר-

צעקות. זה היה כוח גבי, ש"הוטל לפרוץ את הצומת. תגובה לא נשמעה מהפאטונים. גבי, הסתבר, קיבל פקודה להרוג לוחמים בלתי מוזהים, ואנחנו נחשבנו להרוגים. כאשר הוא הבחין בנו, ב"נו, מבעד לערפל, במרחק עשרים מטר, הוא היה חיוור. משהו אינסטינקטיבי ד"חף אותו, כנראה, לא לסחוט את המיקלעים.

בצומת, לקקן חזרתי אל הטנ"קים שלנו. מפקדי הטנקים היו ב"הלם כאשר ראו אותנו, אך באופן מזורז כל מה שקרה ב"לקסיקון-טירטור" חיוק אותי. ניטשה אמר, כי כל מה שלא הורג אותך — מחוק אותך. זה לא תמיד נכון, אבל במציאות הנתונה זה אכן נתן לי כוח. חוברות כאן הדוות ההי"שארות בצד רגש מסויים, תת"מודע. ומצטבר, של נקמה. אתה ח"יב להחזיר! פתאום היה לי ברור

גענו. כולם בסדר? שאלתי. היתה שניה של שקט. ואז שמעתי את ה"טען-קשר צועק, יוסי!, יוסי!, לא הבנתי כל"כך על מה הוא מדבר, ופקדתי לקחת, רברס. תוך כדי נ"סיעה לאחור חשתי דקירות בגוף וכתמי דם באיזור המיפשעה. הת"כופפתי פנימה, לתא הטען-קשר. פגז פילח את חזהו של יוסי. נגעתי בגופו. קר.

מה שלא הורג-מחוק

„עשן החל לעלות מהטנק. אש גורתה עלינו מכיוון הצומת, ארבי"עם מטר-מאיתנו. הבנתי שעלינו להיחלץ במהירות מהטנק ולהשאיר בינתיים את גופת יוסי. נתתי הו"ראה לצוות לקחת את הנשק, תיק עזרה-ראשונה — לטפל בדם שנזל מאפו של גדעון; התותחן — מצפן

ריתי לכוח — היינו כמה מאות מט"רים מן הצומת — לעקוף את הטנק המוביל ולנסוע בעקבותי. חשבת, אני מניח, שהחברים שלי, המאוז"נים לרשת, שומעים שצריך למהר, ואם אני לא אעשה את זה, יעשה זאת הסמ"פ, יוסי, היושב בטנק ש"לי, ואז כיצד אוכל להסתכל על עצ"מי? באותם רגעים של פחד עלתה הבושה, התסיסה, והעקרונות ה"ברתיים דחפו אותי למיפגש עם עק"רונותי שלי."

אהוד, נשוי ואב לשניים, מנסה ליצור הרמוניה בין הניגודים המ"כלסיים את חיו — מקצועו כאיש צבא — ותחביבו הפעילים: שח"מט, נגינה, לימודים, קריאה וכתבי"שירה. גתה אמר, "הכל אוכל לשאת, רק לא רוב בילוי ותענוגות", ואהוד מנסה לשנות את היחס בחייו בין קליפה לתוכן. בכיוון של חוויות אישיות ייחודיות המפתחות את ה-

(המשך מהעמוד הקודם)

סאלית, בעת משחק שח כבקר, עליך לדעתו, להרחיק את רגשך תוך, ובצד החשיבה, להשתדל לש- נוא. השחמטאית אלה קושניר סי- פרה, שכאשר היא משחקת, במי- חד עם נציגות רוסיה, היא מש- קיעה שגאה תהומית במשחק, וכך, טוען אהוד, גם במלחמה. אם מל- חמה היא דבר אי-רציונלי, הרי א- למנטים ייצרניים אלה הם חלק בל- תי נפרד ממנה. עם זאת, הדברים אינם אבסולוטיים: ללא חשיבה אינך יכול לנצח, אך גם ב, להיות רציונלי" לא תצליח בקרב. השי- לוב בין שניהם, בין הרציונלי ל- ייצרי, מתמקד בשבריר שניה של החלטה.

אור - ואנשים קופצים

הטור המוביל של החטיבה צימ- צם את המרחק בינינו ל-2,500 מ- טר. נתתי פקודת-אש. ירינו כמ- טורפים, פגז אחרי פגז, ובמכת-האש הראשונה פגענו בכשמונה טנקים מצריים. כעשרה פגזים נורו לעב- רנו - ללא כל פגיעה. ראיתי את הטנקים המובילים נעצרים ומת- חילים לבעור. אתה רואה הבהק, אנשים קופצים, עשן מיתמר וה- טנק נשרף. בגלל עמדותינו החשר- פות, חשיבות הירי המהיר ולאחר שמלאי הפגזים בצריח אול - יי- רינו כשלושים פגזים בכל טנק. לא רציתי להפסיד זמן על מילוי "ב- טן", וביקשתי מאמנון להכניס ל- קרב כוח של חמישה טנקים מפל- גה אחרת. המשכנו, בינתיים, ליי- רות. הטור המוביל עצר, וראינו טנקים מצריים נוספים מתקדמים אל סף השורה הראשונה שלהם - אך לא ממשכים קדימה. מעבר ל- שורה הפגועה והעשנה. נראה היה, כאילו השליטה המרכזית על הטנ- קים אבדה, וכל טנק מנסה לחפש לעצמו נתיב נסיגה פרטי או מחסה. הכוח המצרי, כנראה, היה במצב של מבוכה. הטנקים החלו לפנות לכיוונים שונים - צפונה, מזרחה, דרומה, מערבה.

אותן דקות ראיתי ממזרח טנ- קים שלנו עולים לעמדות ומתחיי- לים לירות. לא ידעתי עליהם דבר, וידאתי עם המח"ט, שאכן אלה כוחות שלנו. אלה כוחות חטיבת נתקיה ניר, הוא הרגיע אותי. ה- פגזים שלנו אולו, ואמנון הכניס למערכה כוח פלוגתי של יאר. יי- צאנו לנקודת תיחמוש קרובה ו- חזרנו להשתתף בלחימה, שהפכה בינתיים למיטוח. אפשרויות המי- לוט של הטנקים המצריים היו קלו- שות. ממערב היה מיכשול המים של האגם המר, ממזרח עמדה ח- טיבת נתקיה על הרכסים של ציר, כספי ומדרום מנעה חטיבת אריה אפשרות של נסיגה. בדיעבד, מארב קלאסי. חמישים טנקים מצריים הו- שמדו, כאשר לכוחותינו אבדות בו- דדות. השאיפה המצרית לנתק את כוחותינו בין שתי הגדות ולאחד שוב את הארמיות - לא צלחה.

נוע" - בלי חששות

הפסיחה המתמדת בין שירות ה- קבע שלו לאזרחות, מעוגנת בת- פיסת-העולם של אהוד: אדם חייב להציב לעצמו אתגרים חדשים ו- משתנים. אהוד רואה את יעדיו כהר המגלה מדי כיבוש פסגה אחת, פסגה אחרת. הוא חושב על יעדים קצרים.

כדי להמשיך ולהתקדם בתחבי- ביו נראה לו היום, כי הוא חייב בהשקעת לימוד עקבי, שאינו אפ-

שרי כרגע מבחינת הזמן הפנוי ש- לו.

אם לא היה משרת בצבא הקבע, הוא מעריך, היה מוצא אפיקים א- חרים לסיפוק צרכי השליחות שלו. אם לא יכול היה לנגן, עקב פגיעה בכף ידו - היה מוצא פתרון, הוא מאמין, בחידוד חושים אחרים, במ- קום האיבר הפגוע. הוא אינו רואה במלחמה שעת-מבחן לאחר האי- מונים המפרכים בין המלחמות, ל- בדיקת כושר מנהיגותו ויכולתו כ- לוחם. האימונים המדורגים הם בב- חינת מדד מספק של הישגים. ב- תרגיל, כבמלחמה, הפחדים והחש- שות מלווים אותך עד השניה ש- לפני תחילת התרגיל, כבדרך אל שדה הקרב. כאשר אתה לוחץ על מכשיר הקשר ואומר: "נוע", ה- תרגיל כמעט מסתיים. או-או אינך טרוד חששות, אלא חייב לפעול ולמצות את התירגולות, המפנות מקום וזמן לאילתור, בתנאים מש- תנים ומפתיעים.

יפה - תשירי!

בליל הפסקת-האש היינו פלו- גת-החוד שנעה לכיוון איסמעיליה. מחלקת סיור, שנשלחה לפנינו, הו- שמדה במארב נ"ט. אתה מרגיש פתאום שהמלחמה כבר מאחוריך וזה יהיה אוילי למדי, אחרי כל מה שעברת, לחטוף עכשיו את הפגז או הכדור. נזכרתי, במהלך הנסי- עה, במלחמת ההתשה. לאחר שנה וחצי של לחימה יומיומית, נסעתי לתל-אביב, להתחתן. נותרו לי עוד שלושה שבועות לסיום השירות ב- קו, והיה לי קשה - אחרי החתונה - לעכל את המחשבה, שאולי דו- קא עכשיו אחטוף אותה.

עתה, ברגעים הראשונים שלאחר ההכרזה על הפסקת-האש, שמענו לפתע מהחורשה שלצידינו צוחות מזורות, קולות שהזכירו את ימי מלחמת האינדיאנים של ילדותנו. אולי - הרהרתי - אחת הסיבות שחזרתי לקבע לפני המלחמה היתה לכפר על אותם שלושת שבועות של חולשה שלאחר החתונה. אך הצריחות החזירו אותי לקרקע. יי- חידת מתאבדים - החלפנו מילים - עומדת להסתער עלינו ברגעי ההפקר שלאחר מלחמה. התנפלנו על כלי הנשק ואחזנו בהם בחוז- קה. תנועת אנשים הורגשה בתוך החורשה החשוכה. הצעקות המו- רות הידהדו בחלל, ולאחר דקות גוועו והתרחקו מאיתנו. היו אלה, כך הערכתי אחר-כך, צעקות ה- שיחרור של לוחמים שמלחמתם ה- גיעה אל סיומה.

שקט השתרר. בקשר שמעתי את יפה ירקוני מדברת עם אמנון. קו- לה היה צרוד מתמיד. בלי לחשוב פעם נוספת, התפרצנו בצעקות ל- רשת הקשר, קטענו את השיחה ו- שאגנו במקלה מאולתרת: יפה, תשירי! היא היתה בצד המזרחי של התעלה, אנחנו - במערבי. צווחנו: "יפה, תשירי!" והיא ש- רה בקשר-חוז:

האמיני יום יבוא, טוב יהיה מבטיח לך לחבק אותך אבוא... יותר חזק, צעקנו.